

*Als een wolf honger heeft,
vreet hij ook zijn bloedende broer op.*

Aleksis Kivi

PROLOOG

Ik sta aan de rand van het bos en hoor hoog in de lucht de kraaien kras-
sen. Ik kijk op naar de hemel, die zich welft als een koepel. De bomen
schuren langs elkaar, het geknars begeleidt mijn gejaagde ademhaling.
Verder is het stil. Ik richt mijn blik naar de grond.

Een zwarte, gapende muil. Wat heeft de aarde onder dit weidse uit-
spansel allemaal opgeslokt?

Ik kijk nog één keer naar het tafereel, kruis de koude armen op de
borst, schik de bloemen eronder. Het moet precies goed zijn.

Dan ga ik. Ik duw de takken opzij. De naalden van weerbarstige spar-
ren prikken in mijn huid, maar ik voel het nauwelijks en loop door, met
doelbewuste stappen het donkere bos in. En ik verdwijn.

VRIJDAG 23 AUGUSTUS

Saana kijkt naar de steegjes van Alfama, de terrastafeltjes en gezellige lunchtentjes, die zonder uitzondering gegrilde sardientjes op het menu hebben staan. Jan is al een paar keer gebeld door zijn werk. Midden in zijn vakantie. Ze hebben nog niet eens een terugvlucht geboekt en toch heeft de realiteit hen al te pakken via de telefoon. Het had maar weinig gescheeld of Saana had het gezegd: *ik hou van je, ik ben verliefd op je*. Maar na het eerste telefoontje was de stemming er niet meer naar. De dagen daarna had ze Jan er zo nu en dan op betrappt dat hij peinzend in de verte staarde. Hij is op dit moment niet ontvankelijk voor grote woorden. Bovendien kennen ze elkaar nog maar net. Kan Saana nu al van hem houden? Ze kijkt naar hem, terwijl hij in beslag wordt genomen door zijn telefoon en niet ziet hoe zacht de muurtegels het licht weerkaatsen of hoe mooi de oude, verweerde deuren zijn. De afgesleten keitjes zijn glad onder Saana's sandalen.

'Zullen we een ijsje halen?' vraagt Jan als hij eindelijk opkijkt van zijn telefoon. Saana zet haar zonnebril af om Jan zonder filter te zien. Ze knijpt haar ogen tot spleetjes tegen de felle zon en tovert dan een verbaasde uitdrukking op haar gezicht. Alsof ze ooit nee heeft gezegd tegen een ijsje.

'Alles goed?' Ze streelt zijn bovenarm. Ze weet dat Jan niet over zijn werk mag praten, maar toch probeert ze uit te vissen of er in Finland soms iets is gebeurd.

'Als je dat telefoontje bedoelt: dat was gewoon mijn nieuwe baas, ze wilde even kennismaken.' Jan steekt zijn handen naar haar uit. Probeert te verbergen dat hij met zijn gedachten ergens anders zit.

'Ook al weet ze dat je deze week nog vakantie hebt?' vraagt Saana. Ze pakt zijn handen en Jan trekt haar naar zich toe. In de Portugese hitte worden hun handen vrijwel meteen klam. In Jans armen keert Saana haar gezicht naar de brandende zon. Tot haar ergernis voelt

ze het zweet alweer op haar bovenlip parelen. Ze kijkt naar Jan, die eindelijk zijn telefoon in zijn zak heeft gestoken. Wie had gedacht dat Saana ooit op liefdesvakantie zou zijn met een rechercheur van de landelijke recherche? Met een man die zelfs bij deze temperaturen geen korte broek draagt. Saana grinnikt in zichzelf en kijkt naar Jans donkere spijkerbroek en zwarte boots. Dan gaat ze op haar tenen staan om hem een zoen te geven. Zijn baardstoppels kriebelen.

Hand in hand lopen ze naar een kleine ijssalon, waar Jan haar hand loslaat. Ze kijken zwijgend naar de bergen verrukkelijk schepijs in alle kleuren van de regenboog. Dit is de grootste uitdaging van hun vakantie dag: een ijsje uitkiezen. Saana kijkt beurtelings naar de bakken ijs en naar Jan. Ze weet dat vragen geen zin heeft. Zijn moeder is eerder die zomer overleden en zijn zwijgzaamheid is deels verdriet. Maar waarschijnlijk is hij ook van nature geen prater. Ze kennen elkaar nog maar kort, dus Saana weet niet hoe hij normaal gesproken is. De standaard-Jan. Als hij aan het werk is, is hij gereserveerd en zakelijk. Werkzaken moet hij natuurlijk alleen al om veiligheidsredenen voor zichzelf houden. Zelfs al was er in Finland iets gebeurd, dan nog zou Jan daar niets over mogen zeggen. Moord en doodslag zijn geen zaak voor de gewone burger, en rechercheurs delen thuis geen details over hun werk. Dat weten criminelen ook, en zo beschermt deze regel juist de burgers. Zo heeft Jan het uitgelegd. Hoe dan ook, sinds het telefoontje is hij stil en een tikje ongedurig. Alsof hij eigenlijk alweer aan het werk wil.

Het groene pistache-ijsje dat Jan heeft gekozen druipt over zijn hand en hij zoekt naar een servetje. Op slag wordt Saana overspoeld door tederheid. Ze kijkt naar Jan, die tegen beter weten in ijs in een wafeltje blijft bestellen. Elke dag smelt het weer net zo snel in de hitte. Saana kijkt naar zijn sterke, gebruide hand die het ijsje vasthoudt. Vervolgens bewondert ze hem in zijn geheel, de man die ze al dagenlang helemaal voor zichzelf heeft. Er is een tijd vóór Jan en een tijd na Jan. De chaotische, bizarre en heerlijke tijd die begon toen ze elkaar leerden kennen. Toen Jan midden in een veeleisend moordonderzoek zat. Koude rillingen lopen over Saana's rug als ze denkt aan alles wat er die zomer is gebeurd. Of misschien komt het door het koude ijsje. Ze

ziet Jan dankbaar glimlachen als een behulpzame ober hem een paar servetjes aangeeft. Die zijn hier veel dunner dan in Finland. Jan is knap, op een ongepolijste manier. Precies wat Saana altijd al aantrekkelijk heeft gevonden. Doelgericht, maar met een scheutje mysterie. Iets waar ze niet meteen de vinger op kan leggen en wat haar blijft boeien. De geheimzinnige Jan houdt haar scherp. Of is die geheimzinnigheid haar eigen verbeelding? Als ze niet oppast, maakt ze een fantasieversie van hem, waar ze vervolgens blind verliefd op wordt.

Nee. Die fout zal ik deze keer niet maken, zweert ze bij zichzelf en ze steekt haar piepkleine ijslepeltje in de grote, zachte massa. Amarena. Haar lievelingssmaak, met yoghurt en zoete kersen. Ik zal geen fantasiebeeld van hem maken, maar een open blik houden en hem in alle rust leren kennen. Ik baseer me alleen op de Jan uit de realiteit, neemt ze zich plechtig voor. Hun vakantie zit er trouwens toch bijna op. Naarmate het ijs in haar bekertje slinkt, ebt ook het zorgeloze gevoel van prille verliefdheid weg. Eerder die week waren ze nog aan elkaar vastgeklonken, maar vandaag zijn ze opeens twee individuen, die wakker worden uit een zoete droom.

DEEL I

ZONDAG 25 AUGUSTUS

Noora hoort alleen nog haar eigen ademhaling. Ze rent zo hard dat ze tegen haar grens aan zit, maar toch heeft ze alles onder controle. Ze kent haar lichaam door en door, weet tot hoever ze het kan pushen. Ze kan dit aan. Ze leest intuïtief het landschap. Zo nu en dan moet ze naar de boomwortels kijken om niet te struikelen, maar meestal kijkt ze voor zich uit, concentreert zich slechts op haar ademhaling en het bos. Hoe langer ze rent, hoe meer haar zintuigen zich openstellen en hoe lekkerder ze in haar vel zit. Ze denkt aan haar beklagenswaardige lot: hoe ver ze moet rijden om zich in een behoorlijk bos de benen uit het lijf te rennen. Het is vroeg in de ochtend, een uurtje geleden hing de nevel nog boven het water. Op dit vroege uur heeft ze het hele gebied voor zichzelf. Ze is nog niemand tegengekomen. Noora weet dat ze dieper het bos in gaat dan de meeste wandelaars hier. Ze vindt het liefst haar eigen parcours. Gebaande paden hebben haar nooit getrokken.

Als ze lange afstanden loopt, heeft ze weinig oog voor de schoonheid van de omgeving, maar geniet ze vooral van de frisse lucht en het groen, van het bos zoals het is. Lommerrijk en bemost, vol kreupelhout en met hier en daar een vermolmde, omgevallen boom. Het zonlicht dat door de takken valt geeft alles een bijna magische gloed. In het bos heerst een natuurlijk evenwicht. Het groeit en vergaat tegelijkertijd.

Als ze meer dan anderhalf uur heeft gerend, blijft ze staan bij de vogelkijkhut op de Keinumäki-heuvel om haar hartslag te checken. Die is keurig binnen de perken. Al het hardlopen van de zomer begint zijn vruchten af te werpen. Het belooft een warme dag te worden. Nu ze even is gestopt, merkt Noora dat ze hoognodig moet plassen. Ze spiedt om zich heen. Nog altijd niemand te bekennen. Ze zou even vlug in het dichte struikgewas kunnen neerhurken. Ze kijkt achter zich, dan naar links en naar rechts. Niemand te zien. Ze probeert op adem te komen en spitst dan haar oren. Wat als er toch een wandelaar in de buurt is?

Hoort ze ergens stappen? De bladeren ruisen in de wind en de takken schuren knerpend tegen elkaar, maar verder is het stil. Ergens klinkt gekraak. Was dat een dier? Ze heeft weleens het gevoel dat het bos zelf een levend wezen is. Alsof het elke beweging van haar met ingehouden adem volgt. Soms, als ze hard over de paden rent, stelt ze zich voor hoe de boswezens zich vlug voor haar verstoppen en hoe ze, als ze eenmaal voorbijgerend is, weer tevoorschijn kruipen.

Ergens vlakbij hoort ze kraaien krassen. Noora is nooit dol geweest op kraaien, raven of kauwtjes. Ze houdt niet van hun zelfverzekerde, brutale manier van doen, en ook niet van dat nare gekras en gekrijs. Hun blauwzwarte kleur straalt iets sombers uit, iets waar ze zo alleen in het bos niet aan wil denken. Aan het geluid te horen zijn het er meerdere. Noora loopt op een paar hoge sparren af. De dikke takken versperren haar de weg en voorzichtig, om zich niet te prikken aan de naalden, duwt ze de takken opzij. Als ze zeker weet dat ze goed beschermt is, gaat ze vlug op haar hurken zitten en doet haar broek naar beneden. Dan ziet ze het. Laag bij de grond is goed zichtbaar wat de begroeiing en de takken verborgen hielden. De kraaien hebben zich rond het wortelstelsel van een omgevallen boom verzameld. Het zijn er een heleboel en ze verdringen zich rond één plek. Terwijl haar blaas leegstroomt, vult haar hoofd zich met verschrikkelijke gedachten. Wat moeten die opgewonden kraaien daar? Het lijkt wel of ze ergens in pikken. Gaat mij niet aan, denkt Noora eerst nog, al is haar belangstelling gewekt. Met lichte tegenzin, maar gedreven door nieuwsgierigheid staat ze op en loopt ze naar de loodrecht omhoogstaande wortels. Die reiken vanuit de zwarte aarde naar de hemel. De enorme spar is zo omgevallen dat de kluit een grote kuil heeft achtergelaten. Dat moet een hels kabaal zijn geweest, al heeft niemand het gehoord, denkt Noora terwijl ze steeds dichterbij komt.

De kraaien maken krassend plaats voor de naderende Noora, maar ze vluchten niet. Ze kijken nieuwsgierig naar de bezwete, in hardloopkleding gestoken vrouw die aarzelend in de kuil gluurt. Ze vliegen pas op als ze een hysterische gil slaakt.

HEIDI

Heidi graait in de zak van haar spijkerbroek naar haar autosleutels en drukt op het knopje. Haar zwarte auto is in de ochtendzon veranderd in een sauna. Ze ploft neer achter het stuur en constateert dat ze nu al bezweet is. Ze zit roerloos in de hitte en wacht. Ze wacht tot de airconditioning zijn werk doet, maar vooral tot ze aan de slag kan. Haar zorgeloosheid vervliegt even snel als vocht in deze hitte. Elke zweetdruppel op haar gezicht getuigt van de verandering die zich aan het voltrekken is. Een oproep op zondag. Een abrupt einde aan haar vakantie. Voor de afdeling moordzaken is geen enkele dag heilig. En vandaag, een dag eerder dan de bedoeling was, trekt ze haar zware harnas weer aan. De plicht roept. De doden hebben haar nodig. Voor een rechercheur is de eerste werkafspraak altijd met de dood.

Koele lucht stroomt de auto in en verdringt langzaamaan de hitte. Daarmee zal ook het lome vakantiegevoel verdwijnen en plaatsmaken voor iets anders. Een niet-aflatende drang om de zaak op te lossen. En misschien ook angst? Angst dat deze nieuwe zaak zoals altijd haar gedachten zal gijzelen en haar van binnenuit zal verteren, tot ze nog maar een hol kadaver is. Een harde schil, een harnas dat haar ternauwernood overeind houdt. En toch, ondanks de onvermijdelijke slapeloosheid en doemscenario's merkt Heidi dat ze er langzaamaan ook zin in krijgt. Ze is de kater van het onderzoek van die zomer wel zo'n beetje te boven. En dan nu een ongeïdentificeerd lichaam midden in een bos. Wat zou er gebeurd zijn? Terwijl haar hersenen de nieuwe informatie verwerken, komt Heidi weer een beetje tot leven. Het lichaam lag naar verluidt tussen de wortels van een omgevallen boom. Dan, met de airco op de hoogste stand, zet Heidi de auto in zijn achterruit en voelt ze de koele lucht op haar huid. Nog even en de kou zal haar helemaal omsluiten.

De omgeving van de hoofdstad is landelijker dan je zou verwachten, denkt Heidi als ze de kolkende stroomversnelling in de Vantaa-rivier

en de gebouwen van rode baksteen eromheen passeert. In stadsdeel Viikki staan koeien in de wei. Heidi remt af, ze vreest dat ze al te ver is doorgereden. Ze stopt even aan de kant van de weg en zet haar knipperlichten aan. Waar kan ze het beste uitstappen om te voet verder te gaan? Ze maakt een u-bocht en rijdt terug over de Viikintie. Aan de ene kant van de weg ligt een nieuwbouwwijk, aan de andere kant strekken velden en akkers zich uit. In de verte ziet Heidi de bosrand. Ze passeert veilinghuis Helander en rijdt richting een akker. De weg houdt op bij de Säynäslahdentie. Rechts ligt een industrieterrein, links staan blauwe bouwketen en een paar toiletcabines. Recht voor zich ziet Heidi een smal kanaal. Daarnaast loopt een wandelpad. Ze blijft in de auto zitten en bekijkt op haar telefoon de kaart van het gebied rond de stroomversnelling om een idee te krijgen van de grootte ervan. Tot het beschermd natuurgebied behoren in elk geval de rietlanden van Säynäslähti en het open water ten zuiden daarvan, het elzenbos van Pornaistenniemi, het bos van Mölylä en een stuk van de westelijke rietlanden bij het eiland Lammassaari. Is het lichaam gevonden in beschermd natuurgebied? Heidi weet het niet zeker. Vanhankaupunginlahti, zoals de baai en omgeving heten, is groter dan alleen de beschermde gebieden. De oevers van de onderzoeksboerderij van Viikki zijn al sinds 1959 beschermd, leest Heidi, en ze kijkt door de voorruit naar het idyllische landschap. De wijk Viikinranta en verderop de watervogels in de baai. De takken die zwiepen in de wind en de kauwtjes in de lucht. Een oud, gemengd bos. Heidi leest nog eens de informatie op haar telefoon. Säynäslähti, daar ergens was de vindplaats. Ze haalt de auto van de handrem en rijdt doodleuk over het zandpad naar het noordoosten.

De eerste verbaasde en geërgerde blikken laten niet lang op zich wachten. Een auto op het zandpad? In haar hoofd hoort Heidi de verwensingen die tegemoetkomende wandelaars haar in stilte toebijten. *Rot op van ons pad, gek!* Ze besluit het de moraalridders te vergeven. Die mensen die onmiddellijk met hun vingertje zwaaien zodra een ander de regels overtreedt. Ze doet het raampje open en zet haar zwaailicht op het dak van haar burgerauto. ‘Uit de weg, zeikerds,’ mompelt ze en ze trapt zachtjes het gaspedaal dieper in. In de berm bloeien bloemen en Heidi werpt een blik op het uitgestrekte gele riet dat golft in de

wind. Het loopt door tot aan een dicht bos van een indrukwekkende duisternis. Langs de weg staat een houten bord. UNIVERSITEIT VAN HELSINKI, ARBORETUM. Even later gaat het open, uitgestrekte landschap over in donker sparrenbos. Heidi neemt gas terug.

Het beschermd natuurgebied Viikki-Vanhankaupunginlahti is meer dan driehonderd hectare groot. Het is haast ongelooflijk dat zo dicht bij het centrum van Helsinki zo'n uitgestrekt, groen en divers natuurgebied ligt. Op de kruising staan groene houten borden met geïllustreerde informatie over de plaatselijke flora en fauna. De ambulance staat er nog, net als twee politiewagens die de weg blokkeren. Politielint houdt eventuele wandelaars tegen, niemand mag erdoor. Heidi stapt uit haar koele auto en verbaast zich over de hitte. Het zand knerpt onder haar schoenen. Ze laat haar jas op de rijdersstoel liggen. Haar wandelschoenen zitten lekker en ze krijgt spontaan zin in een stevige trektocht, waarvan dezelfde schoenen er al meerdere met glans hebben doorstaan. Lofoten, Lapland en een hike in Bad Gastein afgelopen lente. Finland is mooi, maar bescheiden vergeleken met bijvoorbeeld Noorwegen of de Alpen. Heidi staart bedachtzaam naar het pad dat naar de vogelkijkhut leidt. Doelbewust zet ze koers naar het donkere bos.

Ze heeft duidelijke instructies gekregen: eerst vanaf het infobord dertig meter over het pad, en dan zou ze rechts een witte tent moeten zien. Ze loopt vlug naar de aangewezen plek. Naar haar ongewenste afspraak met de dood.

Ze krijgt een droge mond. Het verstijfde slachtoffer, een jonge man, ligt in een kuil met zijn gezicht naar de hemel gericht. Om hem heen wemelt het van de mensen die sporen veiligstellen. Er worden foto's gemaakt en monsters genomen. In de lucht legt een drone geruisloos de omgeving vast. Ergens in de verte klinken verkeersgeluiden. Heidi kijkt zwijgend naar het lijk. Een ongeïdentificeerde jonge man. De armen gekruist op de borst. De ambulanciers hebben de dood vastgesteld. Wie het slachtoffer ziet, met zijn troebele blik, begrijpt meteen dat dat slechts een formaliteit was. Heidi kijkt naar zijn handen. Geen rouwranden onder de nagels, de huid is gaaf. Hij draagt een zwarte hoody en een grijze cargobroek. Aan zijn voeten zwarte Vans. Naast hem ligt

een vissershoedje, dat van zijn hoofd is gevallen. Heidi bukt en bekijkt het hoedje. Dat is schoon. Ze bestudeert het hoofd van het slachtoffer: geen letsel, geen bloed. Onder zijn handen liggen verlepte bloemen. Heidi buigt zich voorover, maar weet niet wat voor bloemen het zijn. Er zijn geen sporen van een ongeluk, en ook een natuurlijke dood lijkt uitgesloten. Wat blijft er dan nog over? Heidi laat haar blik rondgaan langs de boomstammen, de dikke sparrentakken en het naaldentapijt op de grond. Ze wordt overvallen door een onaangenaam voorgevoel. De houding waarin de dode ligt. De vindplaats. De stilte van deze plek. Dit is niet zomaar een sterfgeval.

SAANA

In het vliegtuig op weg naar huis leunt Saana met haar voorhoofd tegen het koude raampje. Het schemert al. In de avond is de terugkeer naar Finland iets genadiger. In het halfduister kan Saana nog heel even doen alsof ze op weg is naar een andere bestemming. Het vliegtuig maakt een bocht boven de donkere, deinende zee, waar hier en daar de lichtjes van eilanden te zien zijn. Saana stelt zich voor hoe het zou zijn om in een heel andere stad te landen. In Berlijn, Nice of New York. Maar nee. Er valt niet aan te ontkomen: zo dadelijk wachten haar het vliegveld Helsinki-Vantaa en een taxi naar de Sturenkatu.

Ze denkt aan de komende week. Ze gaat nog één keer naar haar tante Inkeri om haar spullen op te halen. Ze heeft de hele zomer bij haar tante in Hartola gelogeerd en daar een tientallen jaren oude, mysterieuze moordzaak onderzocht. Ze denkt aan het begin van de zomer, toen ze naar Hartola was gegaan om bij haar tante tot rust te komen en te herstellen van de burn-out die haar werk teweeg had gebracht. In de loop van de zomer was ze weer op krachten gekomen en was ze een verdacht sterfgeval gaan onderzoeken, dat decennia eerder in Hartola had plaatsgevonden. Zo was ze betrokken geraakt bij een gecompliceerd en gevaarlijk moordonderzoek, wat achteraf haast onwerkelijk leek. Het materiaal van haar eigen speurwerk en het aangrijpende verhaal dat ze heeft onthuld wachten op haar in een la in de logeerkamer van haar tante. Losse kladjes en oude foto's, interviews en kopieën van krantenknipsels. Korte, al uitgewerkte sfeerbeschrijvingen. Nu is het tijd om de gebeurtenissen van de zomer in de vorm van een script te gieten. In Lissabon heeft ze alle gedachten aan moord even van zich af kunnen zetten, maar zo nu en dan borrelde er toch een idee voor haar schrijfproject bij haar op. Ze heeft genoeg ingrediënten voor een boeiende podcast over de geheimen van koninkrijk Hartola. En ze moet ook op zoek naar een baan.

Ze streelt Jans stoppelige wang. Hij is al kort na het opstijgen in slaap gevallen en ligt lekker met zijn hoofd tegen haar schouder. Ze kunnen elk moment gaan dalen, maar Saana wil hem niet wakker maken. Ze kijkt naar buiten en glimlacht bij zichzelf. In de blauwe schemering ziet ze steeds meer van Finland. Water en eilandjes. Uitgestrekte dichte, donkere bossen met daartussenin bescheiden lichtjes zo klein als speldenknoppen. Ze ziet nog net een glimp van een bekend punt aan de kust, als het toestel een draai maakt naar Espoo. Die voorstad kent ze minder goed en ze kan zich niet meer oriënteren. Dan schrikt Jan wakker.

Finland is dunbevolkt. Dat besef je pas goed als je met het vliegtuig terugkeert uit het dichtbevolkte vasteland van Europa, met steden waarvan de lichten zich uitstrekken zo ver het oog reikt. Rond Helsinki-Vantaa is het nagenoeg donker. Het is een functioneel en stil vliegveld, omgeven door bos. Verlichte wegen kronkelen als dunne lichtsnoeren door de duisternis. Zelfs rond de hoofdstad liggen akkers. Vandaag keren ze terug naar dit stille land, met zijn schone kraanwater en vele regeltjes. Het land dat bekendstaat om zijn doorzettingsvermogen en goede onderwijssysteem. Haar eigen geliefde vaderland, waarvan je de schoonheid pas kunt waarderen als je even weg bent geweest. Er is geen gebrek aan ruimte en frisse lucht, maar helaas ook niet aan stugge, botte mensen.

Het landingsgestel gaat rammelend uit en iedereen aan boord houdt de adem in, tot de wielen veilig op Finse bodem staan.

MAANDAG 26 AUGUSTUS

JAN

Jan heeft het gevoel dat hij sinds de vlucht maar een paar uur heeft geslapen. Saana en hij hebben vermoeid en een beetje afstandelijk afscheid genomen in de taxi en zijn toen allebei naar hun eigen huis gegaan. Zodra hij in bed lag, was Jan bang dat hij geen oog dicht zou doen. En natuurlijk was die vrees gegrond. Hij was pas tegen de ochtend even ingedommeld, maar toen had het al geen zin meer, want hij had zijn wekker gezet op kwart over zes. Hij doet een schepje bruine suiker in zijn espresso en wrijft over zijn slapen. Een nieuwe dag, voor het eerst sinds tijden alleen in zijn eigen huis, en meteen weer aan het werk. Als hij zijn koffie achterover heeft geslagen, maakt hij een rondje door het huis terwijl hij zich probeert te herinneren waar hij voor zijn vakantie zijn fietsspullen heeft gelegd.

De door slaapgebrek veroorzaakte mist in zijn hoofd trekt pas op als Jan de eerste kilometers in de frisse buitenlucht heeft gefietst. Hij snuift de schone Finse lucht op en ruikt al een zweempje van september. Hij merkt dat de herfst in aantocht is, al zijn er eigenlijk nog geen zichtbare tekenen van. Het is verrassend warm. Op het bureau verruilt Jan zonder te douchen zijn fietsshirt voor een denim overhemd. Zijn fietsspullen gooit hij onverschillig op de versleten bank in de hoek van zijn werkkamer en hij loopt meteen door naar het keukentje. Het tijdsverschil met Lissabon is slechts twee uur, maar dat betekent wel dat hij vandaag langer dan normaal scherp moet zijn. Bovendien begint vandaag alles opnieuw. Een nieuwe baas, de terugkeer naar het dagelijks leven. Jan heeft zich net met een beker koffie geïnstalleerd achter zijn bureau als hij vanuit zijn ooghoek beweging ziet. Iemand loopt doelbewust op hem af en hij weet ook zonder te kijken al wie het is.

Zijn nieuwe baas knikt naar hem en gaat zonder hem de hand te schudden op de hoek van zijn bureau zitten.

‘Johanna Nieminen,’ zegt ze.

‘Jan Leino.’

‘Oké, nu de formaliteiten zijn afgehandeld, moet je weten dat ik meestal Jone word genoemd.’

‘Duidelijk,’ zegt Jan. ‘En mij noemen ze meestal gewoon Jan.’ Hij glimlacht. Johanna Nieminen, Jone. Die roepnaam staat al sinds Jans vakantie in zijn geheugen gegrift, toen ze hem zomaar had gebeld.

‘We hebben nu helaas geen tijd voor een babbeltje. Het schema voor vandaag is meteen al omgegooid. Er is hier in Helsinki iets gebeurd waar wij mogelijk naar moeten kijken,’ zegt Jone. ‘Mijn eerste zaak op deze afdeling. Ik hoor iedereen al zijn adem inhouden in afwachting tot ik het verknal.’ Ze lacht, maar Jan betwijfelt of het een grapje was.

Hij kijkt naar zijn nieuwe baas en weet even niets snedigs te zeggen. Hij heeft geen uitgesproken mening over haar. Als zijn eerste indruk van Jone klopt, is ze iemand die graag provoceert, maar als de ander hapt, zou ze best eens op haar woorden kunnen terugkomen en het diegene flink lastig maken. Of niet.

‘Ik denk dat we hier allemaal hetzelfde doel nastreven,’ zegt Jan als een ware politicus. Jone lacht schamper en kan zijn voorzichtigheid zo te zien wel waarderen.

‘Ik heb gehoord dat je een van onze beste rechercheurs bent. Voor een teamleider werk je te veel in het veld, maar de zaken die je hebt geleid, heb je knap afgehandeld. Op papier heb je een uitstekend percentage opgeloste zaken,’ zegt Johanna Nieminen, terwijl ze met haar rechtervoet op en neer wipt. Ze draagt enkellaarsjes zonder hak. ‘Ik begrijp je wel, zelf heb ik ook een hekel aan bureauwerk en als ik eerlijk ben ook aan die koffie van jullie.’ Ze wijst naar de beker in haar hand.

Jan grijnst als hij ziet dat ze de beker van The Simpsons uit de kast heeft gepakt. Hij merkt dat ze hem bestudeert, al probeert ze een ontspannen, bijna onverschillige indruk te maken.

‘Honderd,’ zegt Jan en hij kijkt haar recht aan. Hij weet dat hij honderd procent van zijn zaken heeft opgelost.

‘Goed, meneer Honderd, we hebben een mogelijke moord.’ Jone

staat op. Ze begint rusteloos heen en weer te lopen voor Jans bureau. ‘Gisteren is in het beschermd natuurgebied van Vanhankaupunginlahti het lichaam van een jonge man aangetroffen.’ Ze blijft stilstaan. ‘De hardloopster die het lichaam vond heeft beloofd om dat voorlopig voor zich te houden. Alleen de autoriteiten zijn op de hoogte. Het gebied is onmiddellijk na de vondst afgezet.’

Jan knikt.

‘De zaak wordt onderzocht door de afdeling moordzaken van de politie Helsinki. Het vooronderzoek is gestart, maar de leider daarvan heeft me vlak voor jij aankwam gevraagd of jij er ook even je licht over wilt laten schijnen.’

‘Waarom?’ vraagt Jan verbaasd. De politie Helsinki kan zo’n zaak ook prima alleen af.

‘Geen idee. Daar zul je zo wel achter komen. Het was ene Nurmi die belde.’

‘Heidi Nurmi?’ Heeft Jan dat goed gehoord? Heidi is de beste rechercheur die hij kent. Wat was er in dat bos zo bijzonder dat Heidi de hulp van de landelijke recherche inroept, en dan ook nog uit eigen beweging? Misschien mist ze hem gewoon, denkt hij met een grijns.

‘Die, ja,’ zegt Jone. ‘Ik wil graag dat je naar de vindplaats gaat en even rondkijkt. Een verdacht sterfgeval in een bos en een jong slachtoffer, dat klinkt niet best. Uiteraard willen we eventuele geruchten over een akelige moord meteen de kop indrukken, maar aan de andere kant is dat nu net waarom we hier zijn. Deze zaak heeft van die stille signalen waar ik met mijn jarenlange ervaring meteen op aansla.’

Jan knikt weer. Hij vindt het prettig dat Jone niet om de hete brij heen draait. Nu pas bekijkt hij haar beter. Ze ziet er getraind uit. Bruin haar en mooie trekken. Subtiel opgemaakt, een intelligente oogopslag. Aan haar linkerringvinger zitten een verlovings- en een trouwring, die laatste met een rij kleine diamantjes. Ergens tussen de veertig en vijftig jaar, denkt Jan, maar preciezer kan hij haar leeftijd niet inschatten.

‘Ik heb gevraagd of ze je alles wat ze tot nu toe hebben kunnen sturen. Kijk er meteen even naar,’ zegt Jone, en Jan haalt zijn computer uit de slaapstand door de muis over het muismatje te bewegen.

‘Er zijn een krappe vierentwintig uur verstreken sinds de vondst. Het

slachtoffer is gisteravond laat overgebracht naar het mortuarium, maar de technische recherche is nog bezig om het gebied uit te kammen. We weten alleen dat het een man is. Wellicht slachtoffer van een misdrijf, maar dat baseer ik vooral op een onderbuikgevoel. Het lichaam heeft hooguit enkele dagen in het bos gelegen. We wachten nog op verdere bevindingen.'

'We mogen wel aannemen dat iemand hem inmiddels mist,' zegt Jan.

'Er wordt in de DNA-database gezocht naar een match,' zegt Jone en ze loopt een stukje bij Jan vandaan.

Jan zit achter zijn computer en twijfelt of hij zal opstaan en naar haar toe zal lopen, maar hij blijft zitten.

'Oké.' Hij kijkt hoe laat het is. Als het iemand betreft die onlangs als vermist is opgegeven, moeten ze zijn identiteit in een paar uur kunnen achterhalen. Jan neemt een slok koffie. Net zo bitter als het idee van een nieuwe moord. Dit moet het ergste zijn wat een natuurminnende Fin kan overkomen, denkt hij. De vondst van een jong slachtoffer, midden in een populair recreatiegebied. Volgens de statistieken zijn maar liefst vier van de vijf sterfgevallen onder jonge mannen het gevolg van zelfdoding of een ongeluk waarbij alcohol in het spel was.

'Als het inderdaad een misdrijf blijkt, of als je iets bijzonders opvalt, zal ik vragen of de landelijke recherche de zaak helemaal kan overnemen. We zijn er niet om alleen even te kijken.' Jone blijft staan. 'Ik heb begrepen dat je ook bij je vorige zaak succesvol hebt samengewerkt met de politie Helsinki. Vertel eens?'

Jan kijkt haar verbaasd aan. Ze heeft niet alleen een onomwonden en nuchtere manier van doen, maar blijkt ook nog eens goed op de hoogte van Jans eerdere geslaagde onderzoeken. 'Ik zou er niets op tegen hebben om opnieuw samen te werken met Nurmi van de politie Helsinki,' antwoordt hij. 'We hebben hier de onvolprezen Saki, maar als er extra middelen beschikbaar zijn, is hulp van buiten nooit weg.' Even verwacht Jan dat ze het voorstel zal verwerpen. Dat doet ze niet.

'Oké.' Zijn nieuwe baas kijkt hem aan. 'Als iets goed loopt, wie ben ik dan om de boel om te gooien. Dit heb je niet van mij gehoord, maar doorgaans is het makkelijker om op eigen houtje te werk te gaan en mij achteraf je excuses aan te bieden, dan vooraf mijn toestemming te

krijgen. Maar als het niet werkt of als ik de indruk krijg dat de middelen verkeerd worden ingezet, ondanks mijn vertrouwen, dan is het heel snel afgelopen.' Haar glimlach ontbloot haar scherpe tanden.

'Begrepen,' zegt Jan, en hij neemt in gedachten het plan door. Hij zal zich verdiepen in deze nieuwe zaak en zo nodig kunnen Heidi en hij tijdens het onderzoek samenwerken. De afdeling moordzaken van de politie Helsinki is al ter plaatse en Jan kan er in een mum van tijd zijn. Toch vindt hij het niet prettig om een onduidelijke zaak te bekijken voor hij officieel onderzoeksleider is. Ze hebben op z'n minst bewijs van een moord met voorbedachten rade nodig.

'O ja, dat slachtoffer,' zegt Jan nog, al heeft Jone het gesprek al afgerond. 'Welke redenen hebben we om aan te nemen dat er sprake is van een misdrijf?'

Jone blijft staan en draait zich om. 'Iedere voortijdige dood is het gevolg van een of ander noodlot,' zegt ze. 'Maar aan deze zaak zitten een paar verdachte aspecten. Het lichaam werd midden in het bos gevonden, maar nergens lagen spullen van het slachtoffer. Geen rugzak, tent of dat soort dingen. Ook niets waaruit zijn identiteit blijkt. We kunnen een natuurlijke dood of zelfdoding nog niet helemaal uitsluiten, maar het lichaam lag in een vredige positie, dus een ongeluk is uitgesloten. Geen schot- of steekwonden. Hij heeft zich niet verhangen en er zijn geen sporen van een gevecht. Niets.'

'Niets?'

'Op dit moment hebben we helemaal niets, en juist dat maakt het zo verdacht.'